

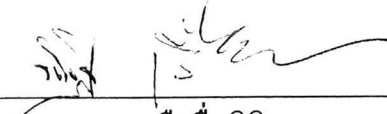
พิธี รัฐ เรื่องผลวิวัฒน์ 2550: การปลูกข้าวอินทรีย์พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 และผลต่อสถานะทางเศรษฐกิจ-สังคมของเกษตรกรและสภาพสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา: จังหวัดสุรินทร์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน) สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปิยะ ดวงพัตรา, Ph.D. 178 หน้า

งานวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการปลูกและผลของการปลูกข้าวอินทรีย์และข้าวเคมีพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 ต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพของเกษตรกร สภาพแวดล้อมของพื้นที่ศึกษา ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับวิธีการปลูกข้าวอินทรีย์ และบทบาทและข้อคิดเห็นขององค์กรภาครัฐ หมอคนอาสาและองค์กรเอกชน ได้ดำเนินการในปี 2549 โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรที่ปลูกข้าวอินทรีย์และข้าวเคมีและโดยการสอบถามบุคลากรที่มีส่วนร่วมอื่นๆ ในพื้นที่ 3 อำเภอของจังหวัดสุรินทร์

เกษตรกรที่ปลูกข้าวอินทรีย์และข้าวเคมีใช้ระบบการปลูกข้าวแบบนาดำ โดยมีวิธีการปลูกคล้ายคลึงกัน ยกเว้นเกษตรกรที่ปลูกข้าวอินทรีย์ใช้สารเคมีน้อยกว่าหรือไม่ใช้เลย โดยทั่วไป เกษตรกรที่ปลูกข้าวอินทรีย์อย่างต่อเนื่องได้ผลผลิตและผลตอบแทนเฉลี่ยมากกว่าและมีสภาพสุขภาพ อนามัยและสภาพนิเวศของนาข้าวดีกว่าเกษตรกรที่ปลูกข้าวเคมี

บทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกข้าวอินทรีย์ขององค์กรภาครัฐ หมอคนอาสาและองค์กรเอกชนคือ การประชาสัมพันธ์ การสนับสนุนด้านปัจจัยผลิต การประสานงานระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องและการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ข้อดีของโครงการปลูกข้าวอินทรีย์ คือ ผลดี ต่อการปรับปรุงบำรุงดิน การเพิ่มผลผลิตข้าวในระยะยาว การลดต้นทุนการผลิตและได้ผลตอบแทนมากขึ้น ส่วนปัจจัยสำคัญที่เป็นแรงจูงใจในการตัดสินใจปลูกข้าวอินทรีย์ ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เพื่อนบ้าน เน้นนำ และผลดีของการปลูกข้าวอินทรีย์ต่อสภาพสุขภาพของเกษตรกรและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่

ปัญหาและอุปสรรคสำคัญของการปลูกข้าวอินทรีย์คือ ข้าวให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นช้า ปัญหาด้านการตลาดที่ยังแคบและราคาขายที่ยังไม่แน่นอน เกษตรกรขาดอำนาจในการต่อรองราคา ขาดความรู้ในการปลูกข้าวอินทรีย์อย่างเหมาะสม และการรณรงค์และส่งเสริมของภาครัฐที่ยังไม่มีความสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวก็คือ การจัดกิจกรรมเพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับวิธีการปลูกข้าวอินทรีย์ที่เหมาะสม การประกันราคาผลผลิต การขยายตลาดข้าวอินทรีย์ การรับรองคุณภาพและมาตรฐานสากลของผลผลิต และการรณรงค์และส่งเสริมโครงการปลูกข้าวอินทรีย์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ลายมือชื่อนิติติ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

22 / พ.ค. / 2550